

Bijlage: Bestedingsvoorstel ‘Inzet strategische reserve landelijk gebied’

Voorgeschiedenis

In de vergadering van Provinciale Staten van 25 februari 2026 is het Statenvoorstel “Investeringsagenda 2026-2030” aangenomen. Onderdeel daarvan is de Strategische Reserve Landelijk Gebied van € 40 miljoen. Dat bedrag blijft in de bestemmingsreserve staan, totdat een afzonderlijk voorstel is voorgelegd ter besluitvorming.

Voorstel voor low-regret projecten die in 2026 kunnen starten

Met de criteria van het statenvoorstel voor de investeringsagenda als leidraad, presenteren we u nu 30 projecten die nog in 2026 gestart kunnen worden. Gezamenlijk vragen deze een financiering van € 8,67 miljoen die uit de reserve wordt onttrokken. Deze 30 projecten zijn geselecteerd uit de gebiedsplannen die in de Statencommissie Landelijk Gebied op 8 april zijn besproken. Onderstaande tabel bevat de volledige lijst van deze projecten met een korte beschrijving.

GS adviseren hiermee tevens om motie 1676 [Investeringsagenda Landelijk Gebied](#) als afgedaan te beschouwen omdat de Strategische Reserve Landelijk Gebied nu ingezet wordt.

Hieronder een tabel met de voorgestelde low-regret projecten.

Nr.	Project	Toelichting	Benodigd budget (in mln.)
1	Noordse Dorp (deelproject)	Aankoop van 3 hectare grond inclusief erf en opstallen die gunstig liggen voor doelrealisatie voor stikstof en water. De gronden vormen een aanvulling op eerdere verworven gronden. Realisatie van een natuurvriendelijke oever.	€0,68
2	Stikstofaanpak Wierickerland (deelproject)	Ontwikkeling bedrijfsontwikkelplannen met een groep jonge agrariërs in Wierickerland om stikstofemissie te verminderen. Er wordt onder andere ingezet op optimalisatie van bemesting en rantsoen, intensivering van de weidegang en tegengaan van afspoeling.	€0,13
3	Collectieve aanpak natuurvergunningen en emissiereductie stikstof in de Alblasserwaard	Er wordt gewerkt aan een collectieve aanpak voor emissiereductie stikstof op gebiedsniveau. Hierbij wordt gewerkt aan bedrijfsontwikkelplannen om melkveehouderijen in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een perspectief en tijdslijn te bieden om in 2040 aan stikstofnormen te voldoen.	€0,28
4	Integrale aanpak landbouw	De eerste stappen waarmee wordt toegewerkt naar een integrale gebiedsaanpak in Groene Hart Noord. Er wordt onder andere gewerkt aan een activeringsprogramma op bedrijfsniveau, KPI aanpak, een polderaanpak en doorontwikkeling van grondinstrumentarium.	€0,55
5	Robuuste datagedreven teelten	Onderzoeks- en innovatieproject gericht op datagedreven waterkwaliteitsverbetering in de landbouw. Bij agrarisch bedrijven op Goeree-Overflakkee worden metingen uitgevoerd om inzicht te krijgen in stikstofuitstoot- en afspoeling uit de landbouw. Metingen worden uitgevoerd in bodem, gewas, drain- en oppervlaktewater. Zo wordt op bedrijfsniveau gewerkt aan een efficiënter stikstofgebruik. Resultaten worden gedeeld in lerend netwerk met partners.	€0,2

6	Biodiversiteitsmonitor Glastuinbouw	Met de ontwikkeling van een biodiversiteitsmonitor glastuinbouw (incl. pilot) worden glastuinders geholpen met het kiezen van maatregelen om de biodiversiteit rondom hun bedrijf te verbeteren. Met de monitor wordt een digitale tool gemaakt om deze verbeteringen aantoonbaar te maken voor relevante stakeholders.	€0,05
7	Monitoring (Zuid-Hollandse Delta)	Ontwikkeling van een monitoringssysteem voor doelbereik voor de Zuid-Hollandse Delta met een start op één van de eilanden. Het monitoringssysteem wordt ingezet om voortgang en doelbereik in de Zuid-Hollandse Delta te monitoren.	€0,16
8	Verwijderen exoten Landgoed Meer en Bos	Verwijderen exoten op Landgoed Meer en Bos (onderdeel Natuur Netwerk Nederland). Het gebied wordt ontdaan van exoten zoals sneeuwbes, dijkviltbraam, haagliguster, bamboe en Amerikaanse vogelkers.	€0,1
9	Verwijderen Aziatische Duizendknopen	Vijfjarige aanpak voor bestrijden exoot Aziatische Duizendknoop in de landgoederen Clingendael en Oosterbeek, en aangrenzende delen rond de Amerikaanse Ambassade.	€0,39
10	Aanpak invasieve exoten buiten Natura 2000-gebied	Gebiedspartijen werken samen aan een planmatige aanpak, bestrijding en preventie van verdere verspreiding van invasieve exoten op Goeree-Overflakkee. Hiermee wordt bijgedragen aan herstel van biodiversiteit op het land en in het water, het voorkomen van economische schade en wordt de ecologische samenhang in het landschap versterkt.	€0,1
11	Gebiedsgerichte aanpak exoten	Gebiedspartijen ontwikkelen een gezamenlijke gebiedsgerichte aanpak om invasieve exoten te bestrijden en passen deze ook toe. Er wordt gefocust op invasieve exoten die de grootste ecologische en economische schade veroorzaken en daarmee Natura 2000 gebied de Biesbosch negatief beïnvloeden.	€0,14
12	Hoek van Holland – Zuidwesthoek en het Voorduin	Om de druk op de Natura 2000-gebieden te verlichten, is de ambitie om het Voorduin en de Zuidwesthoek tot aan een Duinpark met wandelpaden, fietsroutes en getijdennatuur te ontwikkelen. Dit draagt bij aan recreatie en natuurwaarden. Het gaat om een voorbereidend fase.	€0,1
13	Hoek van Holland – De Lange Wei en Krimslot	Vorbereidend onderzoek om mogelijkheden voor natuurherstel in Natura 2000-gebied Lange Wei te onderzoeken. Met aandacht voor verbeteren van waterkwaliteit en de ontwikkeling van een bufferzone in gebiedsontwikkeling Krimslot.	€0,1
14	Groenblauw verbindt in Oegstgeest	Haalbaarheidsstudie voor het creëren van een ecologische verbinding over/onder de A44 en recreatieve bereikbaarheid van de Elsgeesterpolder als onderdeel van een groenblauw raamwerk van Zoeterwoude tot aan de kust.	€0,04
15	Natuurvriendelijke inrichting van boerenplaatsen.	Realisatie van groene en blauwe (zoals bomen, heggen en natuurvriendelijke oevers) op boerenplaatsen in het landschap. Dit netwerk versterkt de biodiversiteit en kwaliteit van water, bodem en landschap. Het integreert een toekomstbestendige landbouw met een basiskwaliteit natuur.	€0,5
16	Natuurverbinding nabij Donckse Bos (deelproject)	Het project is onderdeel van een gebiedsontwikkeling op en rond het getijdengriend. De grienden gaan (weer) functioneren als een robuuster getijdengriend en vergroot zo de ecologische waarden. De herinrichting herstelt en verbetert het watersysteem en versterkt ecologische en recreatieve verbindingen.	€0,38
17	Gorzenpark (verkenning)	Verkenning om te onderzoeken hoe de ecologische verbindingen tussen de Ridderkerkse Griend en het buitendijkse natuurgebied Crezéepolder versterkt kunnen worden. Maatregelen maken het watersysteem robuuster, versterken de biodiversiteit en watergebonden natuur en verbinden leefgebieden van iconsoorten. Het onderzoek levert een ontwerp waarin ecologie, waterstructuren en beheer elkaar versterken.	€0,07

18	Natuurinclusieve koplopers	4 natuurinclusieve koploperprojecten in Groene Hart Noord. Ze experimenteren met maatregelen die agrarische activiteiten verbinden met natuurbeleving, sluiten van kringlopen, stadslandbouw etc. Het gaat om project Zaans Rietveld, Polderlab Vrouw Venne, Land van Wei en Water en Regionale kringloop biomassa & waterkwaliteit.	€0,2
19	Hotspotmethode weidevogels	Poldergerichte aanpak om bestaande beheerpakketten voor agrarisch natuurbeheer om te zetten naar zwaardere pakketten met aandacht voor weidevogels en groenblauwe dooradering.	€0,2
20	Weidevogels Wierickerland (deelproject)	Opstellen weidevogelbeheer- en inrichtingsplan voor de omgeving Driebruggen/Waarder en inzet van drones incl. training om monitoring weidevogels te verbeteren.	€0,08
21	Boerenlandvogels	Uitbreiding en beheer van akkervogelgebieden in de Zuid-Hollandse Delta.	€2
22	Natte ecologische zones (Westland)	Er wordt gewerkt aan zes uitvoeringsprojecten voor natte natuur. Vier hiervan verbeteren de bescherming van bestaande natte natuur tegen golfslag. Bij de overige twee projecten wordt nieuwe natte natuur gerealiseerd. Zoals een natuurvriendelijke oever. Deze natte natuur bevordert zowel waterkwaliteit als biodiversiteit.	€1,04
23	Uitvoering Waterplantzone Noordvliet (Natte Ecologische Zone project BPL Midden-Delfland)	Realisatie van natte natuur, zoals een natuurvriendelijke oever met golfbescherming. Dit draagt bij aan de ecologische inrichting, verbeterde habitat voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.	€0,18
24	Aanpak probleemstoffen in de Duin- en Bollenstreek	Onderzoek naar 2 gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater, die ca. 60% van de normoverschrijdingen veroorzaken. Het project richt zich op emissiereductie naar oppervlaktewater. De belangrijkste emissieroutes worden in kaart gebracht, en maatregelen worden uitgewerkt, getest en waar mogelijk opgeschaald. Het levert kennis, handhaafbare maatregelen en handelingsperspectief op voor telers, waterschap en provincie om emissies naar oppervlaktewater te verminderen.	€0,25
25	Kagersplassen polderproces, emissies, biodiversiteit en waterkwaliteit	Met diverse veehouderijen gevestigd rond Kagersplassen wordt samengewerkt aan een toekomstbestendig (veen)weidelandschap. In deze fase worden individuele agrarische transitieplannen ontwikkeld, wordt een pilot voor sloten/hoofdwatgangen ontwikkeld en uitgevoerd, worden maatregelen getroffen voor waterkwaliteit en onderzocht voor bodemdaling en worden wordt de realisatie van natuurvriendelijke oevers onderzocht.	€0,2
26	Hoofdwatgangen deelproject KPP	Onderzoek naar (bagger)beheer van hoofdwatwegen nabij Kagersplassen. De huidige aanpak met zwaar materieel leidt tot schade aan oevers, perceelranden en waterbodems. In dit voorstel wordt het baggerbeheer door lokale agrariërs uitgevoerd in plaats van door aannemers.	€0,05
27	Pilot peilopzet GO	Het seizoensgebonden peilbeheer op Goeree-Overflakkee heeft een nadelig effect op de waterkwaliteit. In het voorjaar is veel zoet water nodig om de opgebouwde zoute kwel weer zoet te spoelen. In deze pilot met lokale boeren in 2 polders wordt jaarrond het winterpeil opgezet i.c.m. (jaarrond) zoetspoelen. Dit onderzoek richt zich op het in kaart brengen van de gevolgen voor de landbouwpraktijk en het chloridegehalte.	€0,12

28	Beekstelsel Kijkduin	Vorbereidend onderzoek ten behoeve van hydrologische ingrepen in de Haagse Beek. Door kwelwater uit de Haagse beek langer in het gebied vast te houden en daarvoor onder andere waterstructuren aan te leggen, te verbeteren en te koppelen, wordt het watersysteem schoner én worden de ecologische waarden van het gebied verbeterd.	€0,05
29	Kwaliteitsimpuls Klinkenbergerplas	Haalbaarheidsstudie gevolgd door realisatie van een luchtmenginstallatie in de Klinkenbergerplas (Oegstgeest). Door de (zwem-)waterkwaliteit en recreatieve kwaliteit in en om het gebied te verbeteren wordt het gebied aantrekkelijker voor recreanten en worden nabijgelegen Natura 2000-gebieden ontlast.	€0,25
30	Ecohydrologisch onderzoek Kop van Goereee	Met een ecohydrologisch onderzoek wordt de huidige hydrologische situatie in beeld gebracht en worden kansen verkent voor herstelmaatregelen. Dit vormt een basis voor een uitvoerbaar maatregelenpakket dat bijdraagt aan natuurherstel, duurzaam watergebruik en toekomstbestendig landgebruik.	€0,1
Totaal			€8,67